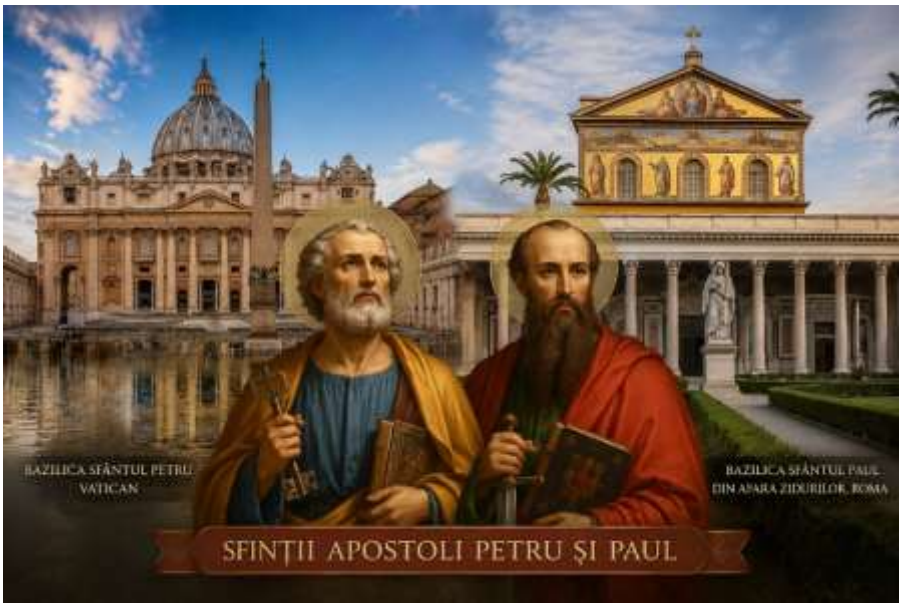
Sfinții Apostoli Petru și Paul: de la Șimon la Kefa, de la Șaul la Paulus

Sărbătoarea Sfinților Apostoli Petru şi Paul, celebrată la 29 iunie, ne invită să contemplăm două dintre cele mai puternice figuri ale creştinismului primar. Deşi foarte diferiţi prin origine, formare şi temperament, Petru şi Paul sunt uniţi de aceeaşi chemare, de aceeaşi misiune şi, în cele din urmă, de acelaşi martiriu la Roma. În ei admirăm puterea harului lui Dumnezeu de a transforma radical viaţa omului.

Înainte de a deveni Petru, apostolul purta numele de Şimon. Numele provine din ebraicul Şim'on (שמעון) şi este legat de rădăcina *şāma'* (שמע), care înseamnă „a auzi" sau „a asculta". În spiritualitatea biblică, ascultarea nu se reduce la simpla percepere a unui sunet, ci exprimă o deschidere profundă a inimii faţă de cuvântul lui Dumnezeu. Nu întâmplător, una dintre cele mai importante mărturisiri ale credinţei lui Israel începe cu chemarea: „Ascultă, Israele!" (*Dt* 6,4). Numele Şimon evocă omul care ascultă, omul care se lasă interpelat de Dumnezeu. Întâlnirea cu Isus marchează pentru apostol începutul unei transformări radicale. Domnul îi dă un nume nou: *Kefa*. În aramaică, termenul înseamnă „piatră", „stâncă". În greacă, acest nume este redat fie prin transliterarea *Kēphas*, fie prin traducerea *Petros*, de unde provin forma latină, *Petrus,* şi actualul nume, *Petru*. Schimbarea numelui nu este un detaliu exterior, ci exprimă o chemare şi o misiune. Cel care era fragil, impulsiv şi uneori oscilant este chemat să devină stâncă pentru ceilalţi, în urma alegerii lui Isus: „Tu eşti Petru şi pe această piatră voi zidi Biserica Mea" (*Mt* 16,18). Însă drumul lui Petru va trece prin slăbiciune, teamă şi cădere. El se leapădă de Domnul, plânge amar, dar este vindecat prin iubire. Tocmai de aceea, Petru devine un semn puternic al harului: Dumnezeu poate transforma slăbiciunea omului în temelie pentru Biserică.

La fel de profundă este şi istoria apostolului Paul. Înainte de convertire, el purta numele de *Şaul,* din ebraicul *Ša'ūl* (שאול), derivat din rădăcina şā'al (שאל), care înseamnă „a cere", „a solicita", „a întreba". Numele poate fi tradus prin „cel cerut" sau „cel dorit". Format ca

fariseu şi educat la şcoala lui Gamaliel, Şaul era un om riguros, profund ancorat în tradiţia iudaică şi plin de zel pentru Lege. Acest zel îl va conduce, iniţial, la persecutarea Bisericii. Întâlnirea cu Cristos pe drumul Damascului schimbă radical direcţia vieţii sale. Din persecutor devine apostol.

Spre deosebire de Petru, Noul Testament nu relatează o schimbare explicită de nume pentru Şaul. Faptele Apostolilor notează simplu: „Saul, care se numeşte şi Paul…" (*Fap* 13,9). Cel mai probabil, el purta de la început două nume: unul ebraic, Şaul, şi unul roman, Paulus. Numele latin *Paulus* înseamnă „mic", „micuţ", iar această semnificaţie devine profund sugestivă pentru itinerarul său spiritual. Omul puternic, sigur de sine şi inflexibil în convingeri devine slujitorul smerit al lui Cristos, capabil să spună: „Când sunt slab, atunci sunt tare" (*2Cor* 12,10).

Privindu-i împreună pe Petru şi Paul, observăm două itinerarii spirituale complementare. Petru merge de la fragilitate la tărie. Paul merge de la forţă la smerenie. Unul este pescar galileean, spontan şi afectiv. Celălalt este intelectual, format în Scripturi, riguros şi profund analitic. Unul devine păstor al Bisericii născute din iudaism. Celălalt devine marele apostol al neamurilor, „primul după Unicul". Diferenţele dintre ei sunt evidente şi, uneori, chiar tensionate. Cu toate acestea, unitatea lor în Cristos este mai puternică decât orice diferenţă. Tradiţia Bisericii afirmă că amândoi au încheiat drumul pământesc la Roma, în timpul persecuţiei lui Nero, în jurul anilor 64–67 d.Cr. Petru a fost condamnat la crucificare şi, potrivit tradiţiei, a cerut să fie răstignit cu capul în jos, considerându-se nevrednic să moară asemenea Învăţătorului său. Paul, fiind cetăţean roman, a fost condamnat la decapitare, moarte rezervată cetăţenilor romani. Astfel, unul moare pe cruce, celălalt prin sabie, dar amândoi dau aceeaşi mărturie supremă a credinţei în Cristos.

Pentru noi, Sărbătoarea comună a Sfinţilor Petru şi Paul este una dintre cele mai vechi solemnităţi ale Bisericii. Există mărturii că încă din secolul al III-lea comunitatea creştină din Roma celebra la 29 iunie memoria martiriului lor. *Depositio Martyrum* (anul 354) menţionează deja această dată ca zi de comemorare a celor doi mari apostoli. Alegerea unei sărbători comune exprimă profund conştiinţa Bisericii primare: Petru şi Paul sunt diferiţi, dar inseparabili în mărturia lor despre Cristos şi în edificarea Bisericii.

Tradiţia afirmă că mormântul lui Petru se află pe Colina Vaticană, sub actuala Bazilica Sfântul Petru, în locul unde fusese îngropat după martiriu. Mormântul lui Paul se află pe Via Ostiense, la Roma, sub Bazilica Sfântul Paul din afara Zidurilor. Aceste două locuri au devenit, încă din primele secole, centre majore de pelerinaj şi semne vii ale continuităţii apostolice.

Sfântul Augustin surprinde frumos unitatea lor spirituală: „Într-o singură zi sărbătorim martiriul celor doi apostoli. Dar şi cei doi erau una; deşi au suferit în zile diferite, erau una în Cristos."

Sfântul Ioan Gură de Aur, contemplând măreţia lor, spune: „Ce poate fi egal cu Petru şi Paul? Ei au întrecut chiar şi lumina soarelui prin strălucirea învăţăturii lor." Iar Papa Benedict al XVI-lea sintetizează misiunea lor astfel: „Petru şi Paul sunt coloanele Bisericii nu pentru perfecţiunea lor omenească, ci pentru că harul lui Dumnezeu a lucrat în ei în mod extraordinar."

Privindu-i pe Petru şi Paul, descoperim că sfinţenia nu înseamnă uniformitate. Dumnezeu nu anulează personalitatea omului, ci o transfigurează. Şimon devine Kefa, Saul devine Paulus, iar amândoi devin martori ai harului care schimbă inimile şi transformă

lumea. Solemnitatea lor ne amintește că Biserica se zidește mereu pe credință, pe convertire și pe curajul de a-l mărturisi pe Cristos până la capăt.

Oficiul pentru Pastorația Biblică, ARCB